

Πρόσκληση για υποβολή πρότασης

Το Τμήμα **Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας**

(Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών)

&

το **Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ)**

διοργανώνουν συνέδριο με θέμα:

ΜΙΣΟΣ ΑΙΩΝΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Συνέχειες- Κρίσεις - Προκλήσεις

Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αμφιθέατρο Σάκη Καράγιωργα II

Πέμπτη 17 έως Σάββατο 19 Οκτωβρίου 2024

Συμπληρώνονται πενήντα χρόνια από την αποκατάσταση της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας στη χώρα μας που συντελέστηκε τον Ιούλιο του 1974. Ο όρος Μεταπολίτευση, ο οποίος χρησιμοποιείται για να χαρακτηρίσει την περίοδο που εκκινά με την πτώση της Χούντας των Συνταγματαρχών, δεν αποτυπώνει μόνο τη στιγμή και τις διεργασίες της μετάβασης από τη δικτατορία στη δημοκρατία. Συνδέεται, επίσης, με μια πολύχρονη, πλέον, διαδρομή η οποία χαρακτηρίζεται από μετασχηματισμούς, αλλαγές, καμπές, απειλές, προκλήσεις, κρίσεις και προοπτικές. Η πορεία της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας στην Ελλάδα μπορεί να διακριθεί σε επιμέρους φάσεις που περιλαμβάνουν την “πρώιμη”, την “ώριμη” και την “όψιμη” ή “ύστερη” φάση της Μεταπολίτευσης. Στη σχετική συζήτηση, για το τέλος της Μεταπολίτευσης, αυτό άλλοτε προσλαμβάνεται ως ολοκλήρωση του κύκλου του εκδημοκρατισμού που ξεκίνησε τον Ιούλιο του 1974 και άλλοτε γίνεται λόγος για διακοπή ή και διάρρηξη αυτού του κύκλου, ειδικά, με την οικονομική κρίση του 2010.

Στο Συνέδριο θα επικεντρωθούμε στη συνολική περίοδο που ξεκινά από τη στιγμή της μετάβασης στην Γ' Ελληνική Δημοκρατία και φτάνει μέχρι τις ημέρες μας. Η οπτική μας είναι πολυεπίπεδη και αφορά στις ποικίλες διαστάσεις της Μεταπολίτευσης, με ιδιαίτερη έμφαση στα πολιτικά γεγονότα, τις κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις, τις πολιτιστικές εκφράσεις, τις ταυτοτικές διεργασίες, αλλά και σε βιώματα και κοινωνικές δικτυώσεις. Θα αναζητηθούν, επίσης, οι συνδέσεις τους με το ευρωπαϊκό περιβάλλον που αποτελεί καθοριστική παράμετρο σε όλες τις φάσεις της Μεταπολίτευσης.

Το Συνέδριο επιχειρεί να θέσει στο μικροσκόπιο τις συνέχειες αλλά και τις κομβικές “στιγμές” και “τομές” που συνθέτουν την Μεταπολίτευση. Το επίδικο είναι η ίδια η Δημοκρατία μέσα από τις διαφορετικές φάσεις της Μεταπολίτευσης. Η Δημοκρατία μετασχηματίζεται περνώντας από την περίοδο της μετάβασης, στην εδραίωση, και στο αιτούμενο της εμβάθυνσης, ενώ δοκιμάζεται από κλυδωνισμούς και απειλές ερχόμενη αντιμέτωπη με την πρόκληση της ανθεκτικότητας. Το Συνέδριο θα διερευνήσει ερωτήματα όπως: Σε ποια φάση της Μεταπολίτευσης η Γ’ Ελληνική Δημοκρατία είναι πιο ισχυρή απέναντι στις προκλήσεις και τους αντιπάλους της; Πότε η Δημοκρατία των κομμάτων υποχωρεί μπροστά στη Δημοκρατία της κοινής γνώμης και των ΜΜΕ; Η περιορισμένη πολιτική συμμετοχή σημαίνει και περιορισμό της Δημοκρατίας; Πότε η έλλειψη εμπιστοσύνης, η πόλωση και η παραπληροφόρηση γίνονται απειλές κατά της Δημοκρατίας και πως αυτές συνδέονται με την άνοδο του εξτρεμισμού; Είναι ο λαϊκισμός μία απειλή κατά της Δημοκρατίας και πως αυτός μετασχηματίζεται; Πώς εξελίσσονται τα θεσμικά αντίβαρα της Γ’ Ελληνικής Δημοκρατίας; Πότε η Δημοκρατία ρέπει προς τον αυταρχισμό και πότε ενδυναμώνεται; Ποιον ρόλο έπαιξε η ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση στην εδραίωση και την ποιότητα της Γ’ Ελληνικής Δημοκρατίας;

Αυτά τα ερωτήματα θα διερευνηθούν μέσα από την εξέταση των 50 τελευταίων ετών της ελληνικής κοινωνίας και πολιτικής και των ρευμάτων που τις διαπερνούν. Το Συνέδριο, μέσα από ένα σύμπλεγμα εκδηλώσεων που συνδιοργανώνουν το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών και το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, θα φιλοξενήσει έναν ανοιχτό και πλουραλιστικό διάλογο πάνω στην ιστορία, τα βιώματα, τις κατακτήσεις και τις εκφράσεις που συνθέτουν τον καμβά αυτού του μισού αιώνα από το 1974 έως το 2024.

Οι προτεινόμενες εισηγήσεις θα πρέπει να εγγραφούν στους παρακάτω θεματικούς άξονες.

1. Οι χρόνοι της Μεταπολίτευσης

Η Μεταπολίτευση ως πολιτικός χρόνος. Από την πρώιμη στην ύστερη Μεταπολίτευση και από τον εκδημοκρατισμό στην κρίση και την ανθεκτικότητα, οι απόπειρες περιοδολόγησης συμβάλλουν στην αποτύπωση και την ανάλυση των μετασχηματισμών που συντελέστηκαν στη διάρκεια της Μεταπολίτευσης και την κατανόησή τους μέσα στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι. Στο πλαίσιο αυτό, η πρόκληση κάθε περιοδολόγησης είναι να διακρίνει τις συνέχειες και τις ασυνέχειες στον ευρύ ιστορικό χρόνο της Ελληνικής Δημοκρατίας μετά το 1974. Προσκαλούμε τις εισηγήσεις που θα σκιαγραφήσουν τη «μεγάλη εικόνα» σε σχέση με τις τομές της περιόδου, περιλαμβανομένων των διεργασιών του Εξευρωπαϊσμού και της Παγκοσμιοποίησης.

2. Πολιτικές διεργασίες, κινητοποίηση, κόμματα

Η Μεταπολίτευση ως πολιτικός χώρος. Η Μεταπολίτευση χαρακτηρίστηκε από την οργάνωση των πολιτικών κομμάτων, την ενίσχυση των συλλογικών δράσεων, τη συγκρότηση των πολιτικών υποκειμένων, τη διεύρυνση των πολιτικών κινητοποιήσεων και τη διαμόρφωση του πολιτικού πεδίου σε ένα σύγχρονο κοινοβουλευτικό πλαίσιο. Προσκαλούμε εισηγήσεις σχετικά με τους κομματικούς μετασχηματισμούς, τις διαδικασίες συγκρότησης της κοινωνίας πολιτών και τις πολιτικές κινητοποιήσεις που χαρακτήρισαν την Μεταπολιτευτική περίοδο.

3. Ταυτότητες, αξίες, συναισθήματα, συμπεριφορές

Η Μεταπολίτευση ως χώρος στον οποίο εκκολάφθηκαν αξίες, αναδείχθηκαν στάσεις και συμπεριφορές, διαμορφώθηκαν ατομικές και συλλογικές ταυτότητες, μοτίβα συγκινήσεων και συναισθημάτων. Κατά τη μετάβαση από την πρώιμη, στην ώριμη και στην ύστερη φάση της Μεταπολίτευσης, αλλά και στη διάρκεια των κρίσεων, έλαβαν χώρα αλλαγές όσον αφορά την πολιτική κουλτούρα, τα συναισθήματα, τις αξίες και τα μοτίβα πολιτικού προσανατολισμού και συμπεριφοράς, θεματικές στις οποίες καλούνται να εστιάσουν οι εισηγήσεις της συγκεκριμένης ενότητας.

4. Κρίσεις/Απειλές - Ανθεκτικότητα - Προοπτικές/Προκλήσεις

Η Μεταπολίτευση μέσα από τις κρίσεις, τις απειλές και τις προοπτικές. Η Μεταπολίτευση δεν χαρακτηρίζεται μόνο από τις απειλές, αλλά και από τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που εμφανίζονται. Η θεματική αυτή ενότητα θα φιλοξενήσει εισηγήσεις που θα αναδείξουν τις κρίσεις των πενήντα ετών της Μεταπολίτευσης, τη διαχείρισή τους και τις προκλήσεις που συνεπάγονται για την ίδια τη Δημοκρατία. Πόσο ανθεκτική εμφανίζεται η Ελληνική Δημοκρατία ερχόμενη αντιμέτωπη με κρίσεις, προκλήσεις και σύγχρονες “μέγα-τάσεις” (κλιματική και ψηφιακή μετάβαση), πώς τις διαχειρίζεται και ποιες δυνατότητες αναπροσαρμογής παρουσιάζει;

5. ΜΜΕ-Πολιτική Επικοινωνία

Η Μεταπολίτευση μέσα από τα ΜΜΕ. Η ποιότητα της Γ' Ελληνικής Δημοκρατίας προσδιορίστηκε σε μεγάλο βαθμό από τα ΜΜΕ και την επικοινωνία. Δεν μπορούμε να σκεφτούμε την Μεταπολίτευση χωρίς την ιδιωτική τηλεόραση και τα δελτία ειδήσεων, αλλά και τηλεοπτικές σειρές που αποδίδουν την κουλτούρα της εποχής, τις παρεμβάσεις των μεγάλων εφημερίδων και τη συγκρότηση των μεγάλων ομίλων, χωρίς το σκάνδαλο Κοσκωτά, τις αντιπαραθέσεις για τη διαπλοκή, τις συγκρούσεις μεταξύ πολιτικών και δημοσιογράφων, αλλά και το σύγχρονο τοπίο που κυριαρχείται από την υποχώρηση των παραδοσιακών Μέσων και την άνοδο των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης. Ο θεματικός άξονας εστιάζει στο περιεχόμενο, την αισθητική και την πολιτική και κοινωνική επιρροή των ΜΜΕ αλλά και των Νέων Μέσων και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης στη διάρκεια της Μεταπολίτευσης.

6. Δημόσιες πολιτικές/ Μεταρρυθμίσεις : Οικονομία, Κράτος, Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Μεταπολίτευση ως πεδίο πολιτικής παρέμβασης σηματοδοτεί μία σειρά από θεσμικές αλλαγές και μεταρρυθμίσεις που καθόρισαν σε σημαντικό βαθμό το πεδίο της πολιτικής. Μεταξύ των πιο σημαντικών είναι οι αλλαγές στο οικογενειακό δίκαιο, τα εργασιακά δικαιώματα και τις συνδικαλιστικές ελευθερίες, τις πολιτικές για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων, τις περιβαλλοντικές πολιτικές, την πολιτιστική πολιτική, την τοπική αυτοδιοίκηση, το νομοθετικό πλαίσιο για την ιθαγένεια, την αντιμετώπιση του ρατσισμού και της ρητορικής μίσους, την οικονομική και δημοσιονομική πολιτική και το Κοινωνικό Κράτος. Οι αλλαγές αυτές συνιστούν παρεμβάσεις καθοριστικής σημασίας για την πορεία, την προσαρμογή, την ανθεκτικότητα και τις προοπτικές της Ελληνικής Δημοκρατίας στη Μεταπολίτευση.

Οι προτάσεις για συμμετοχή στο Συνέδριο πρέπει να περιλαμβάνουν: α) τον τίτλο της εισήγησης, β) περίληψη 250 λέξεων και γ) σύντομο βιογραφικό σημείωμα (200 λέξεις) του εισηγητή/της εισηγήτριας.

Η υποβολή προτάσεων θα πρέπει να γίνει έως τις **19 Απριλίου** στο email: **metapolitefsi.50@gmail.com**

Επιστημονική Επιτροπή

Χριστίνα Κουλούρη, Καθηγήτρια, Τμ. Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, Πρύτανης Παντείου.

Βασιλική Γεωργιάδου, Καθηγήτρια, Τμ. Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, Πρόεδρος ΕΚΚΕ.

Φανή Κουντούρη, Αναπλ. Καθηγήτρια, Τμ. Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας.

Ανδρέας Κακριδής, Επικ. Καθηγ., Τμ. Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας.

Μανίνα Κακεπάκη, Κύρια Ερευνήτρια, ΕΚΚΕ.

Γιώργος Μπιθυμήτρης, Κύριος Ερευνητής, ΕΚΚΕ.

Νίκος Σουλιώτης, Κύριος Ερευνητής, ΕΚΚΕ.